

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความชุกของภาวะซิมเศร่าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด และเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซิมเศร่าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด ดังนั้นจึงใช้การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยทำการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นผู้ป่วยเด็กโรคหืดที่ได้รับการตรวจตรวจรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่คลินิกโรคภูมิแพ้ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช คลินิกโรคภูมิแพ้แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลรามาริบัติ ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2536 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2536 โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ

Inclusion Criteria

1. ไม่จำกัดเพศ
2. อายุ 10-15 ปี เนื่องจากเด็กในช่วงอายุนี้อาจมีภาวะซิมเศร่า ซึ่งสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้ และสามารถที่จะตอบแทนแบบวัดอาการซิมเศร่า และแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองได้
3. ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยเป็นโรคหืดโดยใช้หลักเกณฑ์ของ American Thoracic Society โดยแพทย์ผู้ชำนาญการเฉพาะสาขา และระยะเวลาการรักษาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน
4. มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจให้การเลี้ยงดูผู้ป่วยมาด้วย เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสัมภาษณ์ในส่วนของผู้ปกครอง

Exclusion Criteria

1. ผู้ป่วยที่มีประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวช และอยู่ระหว่างการรักษา
2. ในขณะที่ทำการศึกษาดังกล่าวไม่มีภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรงอื่นๆ
3. ในขณะที่ทำการศึกษา ไม่อยู่ในภาวะที่ประสบเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจที่ไม่เกี่ยวข้องกับโรคหืด เช่น การสูญเสียคนรัก ของรัก สัตว์เลี้ยง ในระยะเวลา 6 เดือน ก่อนทำการศึกษา

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตร

$$n = \frac{Z^2 pq}{d^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

z = ค่า z จากตาราง z เมื่อ $\alpha = 0.05$
มีค่าเท่ากับ 1.96

p = สัดส่วนความชุกของโรค
(ในที่นี้ ค่า P = 76.67 ซึ่งได้จากการศึกษานำร่อง (Pilot study) ผู้ป่วยเด็กโรคหืด คลินิกโรคภูมิแพ้โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 30 ราย)

q = 1 - p

d = ความคาดเคลื่อนของโอกาสที่จะพบโรค
(maximum permissible error = 1 x p)

แทนค่าสูตร $z = 1.96, p = 0.77, q = 0.23, d = 0.1 \times 0.73$

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 0.77 \times 0.23}{(0.1 \times 0.77)^2}$$

$$\begin{aligned}
 &= \underline{0.6803473} \\
 &0.005929 \\
 &= 114.74 \\
 &= 115 \text{ ราย}
 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งใช้ในการศึกษาความชุกของภาวะซึมเศร้า และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตรฐาน อีกส่วนหนึ่งนั้น ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

เครื่องมือทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ป่วย ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ป่วยเด็กโรคหืด และข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะของโรคหืด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา ผลการเรียน ลำดับบุตร จำนวนบุตร เป็นต้น และข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะโรค เช่น ระยะเวลาการเกิดโรค, การเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยใน และระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์บิดา, มารดา หรือผู้ปกครองผู้ป่วยประกอบด้วยข้อมูลในเวชระเบียน ในส่วนของความรุนแรงของโรค ผู้วิจัยจะทำการสอบถามจากแพทย์ผู้ทำการรักษาในลำดับต่อไป

1.2 แบบวัดอาการซึมเศร้า

แบบวัดอาการซึมเศร้าที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบวัดอาการซึมเศร้า Children's Depression Inventory (CDI) ของ

Maria Kovacs (1985) ซึ่งเป็นแบบวัดอาการซึมเศร้าที่ใช้ในเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นเพื่อตรวจกรองอาการซึมเศร้าในเด็กรวมทั้งติดตามผลการรักษา ซึ่งอุมภาพรตพงศ์สมบัติ ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย และนำไปศึกษาหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ซึ่งพบว่า inter-item correlation มีค่าเฉลี่ย = .1526 item-total correlation เท่ากับ .09 - .57 และ reliability coefficient เท่ากับ .83 จาก ROC curve พบว่า cutting point ที่จะแยกเด็กที่มีอารมณ์เศร้า ออกจากเด็กที่ไม่มีอารมณ์เศร้า คือ ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป โดยที่ค่าคะแนนที่ 15 นั้น CDI มี sensitivity = 78.7 % specificity = 91.3 % positive predictive value = 82.2 % และ negative predictive value = 89.4 %

จากนั้นนำแบบวัดอาการซึมเศร้าไปทดลองใช้ (try out) ในกลุ่มผู้ป่วยเด็กโรคหัดจำนวน 50 คน นำไปวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบัต ได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้เท่ากับ .75

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบวัดอาการซึมเศร้าฉบับนี้ ประกอบด้วยคำถาม 27 ข้อ โดยเป็นแบบวัด ที่ให้ผู้ป่วยบันทึกเอง (Self-rating) ในแต่ละข้อจะมี 3 ข้อย่อย โดยให้ผู้ตอบตอบตามความรู้สึกและความคิดที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

1.2.2 วิธีการตอบ

ผู้ตอบแบบวัดจะต้องตอบโดยการกาเครื่องหมาย X หรือวงกลมรอบข้อความข้อใดข้อความหนึ่งในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งตรงกับความรู้สึกและความคิดของตนเองมากที่สุด ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

1.2.3 เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากแบบวัดนี้ในแต่ละข้อจะประกอบด้วยข้อความ ซึ่งใช้ประเมินภาวะซึมเศร้าในแต่ละด้าน การเรียงลำดับข้อความในแต่ละข้อนั้นแตกต่างกัน จึงทำให้เกณฑ์การให้คะแนนแตกต่างกันไป ในการให้คะแนนจะมีลักษณะเป็น 0, 1, 2 และบางข้อจะเป็นลักษณะ 2, 1, 0 ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนแบบ 0, 1, 2 มีทั้งหมด 14 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 3, 4, 6, 9, 12,

14, 17, 19, 20, 22, 23, 26, 27 ส่วนการให้คะแนนแบบ 2, 1, 0 มีทั้งหมด 13 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 21, 24, 25 ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้คือ

- 0 = พฤติกรรมปกติ (normal behavior)
- 1 = มีพยาธิสภาพเล็กน้อย (some pathology)
- 2 = มีพยาธิสภาพอย่างมีนัยสำคัญ (clinical pathology)

1.3 แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ใช้แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของ คูเปอร์สมิท (Coopersmith Self-Esteem Inventories : CSEI) ซึ่งใช้กับเด็กนักเรียนอายุ 8-15 ปี ซึ่งได้ปรับปรุงเป็นภาษาไทยโดย อภิตยา พรชัยเกตุ (2535) และได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงทางภาษา (Face Validity) ได้แก่ (ดูรายนามภาคผนวก ก)

1. จิตแพทย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. กุมารจิตแพทย์ประจำหน่วยกุมารจิตเวช ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงและแก้ไขภาษาให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งใช้ประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 42 ข้อ นำมารวมกับข้อความที่วัดการตอบไม่ตรงตามความเป็นจริง (Defensiveness) อีก 8 ข้อ ได้แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสมบูรณ์ รวมข้อความทั้งสิ้น 50 ข้อ

จากนั้นนำแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มาวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ (Reliability) ในกลุ่มผู้ป่วยเด็กโรคหืดจำนวน 50 คน โดยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficiency) ด้วยสูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) ได้สัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.80

1.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 50 ข้อความ โดยเป็นข้อความที่ใช้เป็นการประเมินความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 42 ข้อ และเป็นข้อความที่จัดการตอบไม่ตรงความจริง หรือตอบแบบปกป้อง (Defensiveness) จำนวน 8 ข้อ รวมเป็น 50 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่าโดยให้ผู้ป่วยเด็กโรคหืดตอบ จะพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ด้วยตัวเอง

1.3.2 วิธีการตอบ

ผู้ตอบแบบวัดจะต้องตอบ โดยการกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของตนมากที่สุด

1.3.3 เกณฑ์ในการให้คะแนน

เนื่องจากแบบวัดนี้ ประกอบด้วย ข้อความที่บรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ เกณฑ์การให้คะแนนจึงแตกต่างกัน คือ ข้อความด้านลบที่ตอบว่า "ไม่ใช่" จะได้คะแนน 1 คะแนน มี 26 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 31, 32, 39, 42, 44, 45, 47, 48, 49 ส่วนข้อความด้านบวกที่ตอบว่า "ใช่" จะได้คะแนน 1 คะแนน มี 16 ข้อ ได้แก่ 1, 2, 3, 6, 7, 12, 17, 18, 25, 26, 27, 34, 35, 37, 38, 41

ข้อความที่วัดการตอบไม่ตรงตามความเป็นจริงได้แก่ข้อ 24, 30, 33, 36, 40, 43, 46, 50 ถ้าตอบว่า "ใช่" ได้ 1 คะแนน แล้วแยกคะแนนออกต่างหาก ทั้งนี้เนื่องจาก คูเปอร์สมิธ มีเจตนาในการตรวจสอบการตอบแบบปกป้องตนเอง (Defensiveness) ซึ่งในการศึกษาพบว่าถ้าผู้ป่วยเด็กโรคหืดตอบข้อความทั้ง 8 ข้อ ได้คะแนนมากกว่า หรือเท่ากับ 5 ถือว่าผู้ตอบไม่ได้ตอบตามความจริง ซึ่งพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างผู้มีคะแนนสูงสุด คือ 4 และต่ำสุดคือ 0 เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า ค่าตอบที่ได้จากการทดสอบเป็นการตอบตามความเป็นจริง

1.4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ซึ่งได้แก่ การยอมรับของเพื่อน และการยอมรับของครู โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น

1.4.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ปัจจัยทางสังคมของผู้ป่วยเด็กโรคหืด ประกอบด้วยข้อความ 11 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่า โดยให้ผู้ป่วยเด็กโรคหืดตอบ จะพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่"

1.4.2 วิธีการตอบ

ผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านข้อความ และให้ผู้ป่วยเด็กโรคหืดเป็นผู้ตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" แล้วผู้วิจัยจะเป็นผู้ลงเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ต่อไป

1.4.3 เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประกอบด้วยข้อความที่บรรยายเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมทั้งทางด้านบวกและลบ เกณฑ์การให้คะแนนจึงแตกต่างกัน คือ ข้อความด้านลบที่ตอบว่า "ไม่ใช่" จะได้คะแนน 1 คะแนน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 5, 8, 10, 11 ส่วนข้อความด้านที่บวกที่ตอบว่า "ใช่" จะได้คะแนน จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 3, 4, 6, 7, 9

2. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับบิดามารดา หรือผู้ปกครองผู้ป่วย ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของบิดามารดาหรือผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิก และประวัติความเจ็บป่วยเรื้อรังในครอบครัว

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจตคติของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับความเจ็บป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจตคติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับความเจ็บป่วย ประกอบด้วยข้อความ 20 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็น มาตราลิกเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีข้อความทางบวกและลบละกันไป เป็นเจตคติแบบปฏิเสธ จำนวน 16 ข้อ และ เจตคติแบบการปกป้องมากเกินไป จำนวน 4 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2

ด้าน	ข้อที่	จำนวนคำถาม
เจตคติต่อการเจ็บป่วยแบบปฏิเสธ		
- เจตคติทางบวก	1, 4, 8, 11, 13, 15, 16	7
- เจตคติทางลบ	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14	9
เจตคติต่อการเจ็บป่วยแบบปกป้องมากเกินไป		
- เจตคติทางลบ	17, 18, 19, 20	4

2.1.2 เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	เจตคติทางบวก (คะแนน)	เจตคติทางลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ความหมายของคำตอบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นบางส่วน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่า ถามบิดามารดาหรือผู้ปกครองถึงความถี่ของการทะเลาะกัน ในครอบครัว และการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาในครอบครัว

2.2.2 เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากลักษณะของคำถามจะเป็นสองลักษณะดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนนจึงแตกต่างกันไปในข้อที่ 1, 6, 7 ลักษณะของคำถามถึงความสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งถ้าคำตอบมีแนวโน้มของความร่วมมือกันหรือเป็นไปในทางบวก จะได้คะแนนเป็น 1 ถ้าแนวโน้มในทางลบ จะได้คะแนนเป็น 0 ในข้อที่ 2, 3, 4, 5 เป็นการถามเรื่องการทะเลาะวิวาทในครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ เกณฑ์การให้คะแนนจะเป็น 0, 1, 2, 3 (รายละเอียดแบบสอบถาม ดูในภาคผนวก ข)

2.3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และ เศรษฐฐานะ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และ เศรษฐฐานะ ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 12 ข้อ โดยแบ่งเป็นเรื่องของความสัมพันธระหว่างสมาชิกในครอบครัวจำนวน 6

ข้อ และเศรษฐานะ จำนวน 6 ข้อ ซึ่งข้อความทั้งหมดเหล่านี้มีทั้งข้อความที่เป็น
 บวกและเป็นลบคละกันไปในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งข้อ
 ความทางลบได้แก่ข้อ 1, 2, 4, 6 และข้อความทางบวกได้แก่ข้อ 3, 5 ส่วน
 ในเรื่องเศรษฐานะ ข้อความทางลบได้แก่ข้อ 1, 3, 4.1, 4.2, 4.3 และข้อ
 ความทางบวกได้แก่ข้อ 2

2.3.2 เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ บิดามารดา หรือ
 ผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด นำมาตรวจให้คะแนนดังนี้คือ

คำตอบ	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด	3	0
ตรงกับความรู้สึกบ้าง	2	1
ไม่แน่ใจ	1	2
ไม่ตรงกับความรู้สึกเลย	0	3

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)

นำเอาแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไป ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
 โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกายภาพบำบัด และการสังเคราะห์ทางการแพทย์ ซึ่ง
 มีความรู้ในเรื่องที่จะศึกษานี้ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว
 ประกอบด้วย

กุมารจิตแพทย์ ประจำหน่วยกุมารจิตเวช แผนกจิตเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน

จิตแพทย์ แผนกจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน

อาจารย์นักสังเคราะห์ทางการแพทย์ ประจำแผนกกุมาร
 เวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน

กุมารแพทย์ สาขาโรคภูมิแพ้ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะ
แพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 1 ท่าน

2. การตรวจหาความเชื่อถือได้ (Reliability)

2.1 การหาความเชื่อถือได้ ของแบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยเด็กโรคหืด
เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม โดยนำเอาแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try out) กับ
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อถือได้โดยวิธีการตรวจสอบ
ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficiency) ด้วย
สูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) ได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ค่อนข้างต่ำ
จึงได้ตัดข้อความถามที่มีคุณภาพต่ำออก แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน
30 คน แล้วทำการตรวจสอบความสอดคล้องภายในซ้ำอีกครั้ง ได้สัมประสิทธิ์
ความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.7

2.2 การหาความเชื่อถือได้ ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเจตคติของ
บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ผู้ป่วยเด็กโรคหืด โดยนำเอาแบบสัมภาษณ์นี้
นำไปทดลองใช้ (try out) กับบิดามารดา หรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 50 คน จากนั้นนำเอาข้อมูลไปวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์
แอลฟา (α -coefficiency) ของคอรันบัด ได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้
เท่ากับ 0.71

2.3 การหาความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างบิดามารดา หรือผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด โดยนำเอาแบบสัมภาษณ์นี้
ไปทดลองใช้ (try out) กับบิดามารดา หรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง
เช่นเดียวกับข้อ 2.2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.97

2.4 การหาความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์
ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และเศรษฐกิจ โดยนำไปหาความเที่ยงเช่นเดียวกับ
ข้อ 2.2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเด็ก คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะบดีคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยื่นต่อ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเด็ก คณะบดีคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. เมื่อได้รับอนุมัติให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้เข้าพบ หัวหน้าหน่วย และหัวหน้าพยาบาลประจำหน่วยคลินิกโรคภูมิแพ้ ของโรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองต่อไป
4. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 4.1 แนะนำตัวกับผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กโรคหืด และผู้ป่วยเด็กโรคหืด ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
 - 4.2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยเด็กโรคหืด และหลังจากนั้นอธิบายขั้นตอนการตอบแบบทดสอบในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม และเมื่อผู้ป่วยเด็กโรคหืดทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในตอนที่ 4 ต่อไป
 - 4.3 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด
 - 4.4 ถ้าผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด มีความประสงค์ที่จะตอบแบบสอบถามแทนการสัมภาษณ์จากผู้วิจัย ผู้วิจัยจะให้ผู้ปกครองทำนั้น ทำแบบสอบถาม

และเมื่อได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนของข้อความ ถ้าข้อความใดขาดหายไป จะช้คำถามเพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ครบทุกข้อ

4.5 ผู้วิจัยทำการสอบถามจากผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาการเกิดโรค และสอบถามจากแพทย์ผู้ทำการรักษาเกี่ยวกับความรุนแรงของโรค เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์ครบทุกข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาลงรหัสตามคู่มือและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the social Science Version x)

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ศึกษาการกระจายของภาวะซึมเศร้าในตัวแปรต่าง ๆ ในรูปของจำนวนและร้อยละ

2. หาความชุกของภาวะซึมเศร้า โดยใช้สูตร

$$\text{Prevalence rate} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า}}{\text{จำนวนผู้เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า}} \times 100$$

3. ใช้ Chi-Square test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการเกิดภาวะซึมเศร้า

4. ใช้ Multiple Regression Analysis เพื่อศึกษาน้ำหนักความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะซึมเศร้า ในระดับต่าง ๆ กัน